

FUTURE MINDS

ELEVHANDBOK MODUL 2 OMVÄRLDSKONTAKT

SUSTAINABILITY HACKATHON 2023

IKEA

INNEHÅLL & INTRODUKTION

INTRODUKTION	SID. 1
OM IKEA	SID. 2
HUR ARBETAR IKEA MED HÅLLBAR UTVECKLING?	SID. 3
OM TEMAT	SID. 5
OM GLOBALA MÅLEN	SID. 6
KÄLLFÖRTECKNING	SID. 7

INTRODUKTION

Vad är ert Sustainability hackathon?

Future Minds Sustainability Hackathon är en innovationstävling där du och din grupp tävlar nationellt med era förslag på lösningar till en samhällsutmaning. Er samarbetspartner i detta hackathon är IKEA och temat för er samhällsutmaning är "Ett IKEA för alla".

Vad ska ni göra på Sustainability hackathon?

Under hacket kommer ni att få gå igenom en hel innovationsprocess - en metod för att komma på smarta idéer. Det är ett bra verktyg inför era framtida studier och jobb. Ni kommer även att få pitcha er grups bästa idé för representanter från IKEA. Därefter väljs de mest innovativa idéerna ut - och de allra bästa går vidare till en nationell final där ni har chansen att vinna priser. Sustainability hackathon arrangeras av Future Minds kunskapsprogram.

Varför ett hackathon?

Vuxna behöver lyssna på ungas idéer och unga behöver förbereda sig för framtiden. Det blir en win-win. Era goda idéer kommer samhället till gagn samtidigt som ni lär er mer om hållbar utveckling och tränar viktiga förmågor som samarbete, kreativitet, idégenerering och paketering. Dessutom oroar sig många unga för framtiden och ett sätt att minska den oron är att bli en del av lösningen.

Hur ska du förbereda dig?

Innan du deltar i Sustainability hackathon behöver du kunskap om hållbar utveckling och bakgrund till den utmaning du kommer att arbeta med. Helt enkelt en bra grund att stå på inför ditt och din grups kreativa arbete på hacket. I detta material finns fakta om både IKEA och temat "Ett IKEA för alla". Dessutom tittar vi närmare på några av de globala målen som din utmaning berör.

Hoppas att detta underlag ska ge dig en bra grund till hackathon!

/Future Minds och IKEA

OM IKEA

EN HÄLSNING TILL DIG

Hej, vad kul att du har valt att arbeta med frågeställningen från IKEA! På IKEA jobbar vi för att skapa en bättre vardag för de många människorna. Och då menar vi verkligen de - många - människorna, både medarbetare och kunder. Vi vill skapa en arbetsmiljö som präglas av mångfald och inkludering där alla kan vara sig själva. Vi vill även att alla kunder ska känna sig välkomna hos oss, både i varuhus och på nätet.

Dagens Sverige är mer mångfacetterat än någonsin och samhället behöver spegla denna mångfald så att alla känner sig inkluderade och kan bidra till en social, ekologisk och ekonomisk hållbar utveckling. IKEA vill bidra till en positiv samhällsutveckling genom att vara en rättvis och inkluderande arbetsgivare och företag samt erbjuda hållbara, rättvisa, hälsosamma och cirkulära produkter till våra kunder. IKEA vill lyssna på unga för att få del av alla goda tankar och idéer, men även för att vara en arbetsgivare och ett företag som är attraktivt för framtidens medarbetare och kunder.

Vi tror att just du kan hjälpa oss att bli ännu bättre på att vara inkluderande för alla. Just därför deltar vi i sustainability hackathon. Vi ser fram emot att utveckla idéer tillsammans med dig!

OM OSS

På IKEA vill vi inspirera och möjliggöra för människor att skapa en bättre vardag inom planetens gränser. Som ett av världens största möbelföretag med 172 miljoner årliga besökare i varuhus och online bara i Sverige möter vi ett enormt stort antal människor och har därmed även en stor möjlighet att påverka. Mångfald och inkludering är ett av flera områden där vi kan bidra till en viktig förändring i samhället.

KÄLLA: IKEA

Vår ambition är att vi år 2030 ska vara ledande i att skapa ett rättvist och jämlikt samhälle. Genom att basera alla våra strategiska beslut på våra humanistiska värderingar baserade på de mänskliga rättigheterna med allas lika värde vill vi skapa en meningsfull förändring och en inkluderande miljö för våra medarbetare, våra affärspartners och samhällen runt omkring oss. IKEA-verksamheten berör miljontals liv. Från inköp av material till att producera, transportera och slutligen sälja våra produkter. Det lokala samhället på över 50 marknader påverkas av vad vi gör. Detta är ett stort ansvar. Vi vill se till att vi har ett positivt inflytande, inte bara i vår egen verksamhet, utan i samhället som helhet. Två viktiga områden för IKEA Sverige är våra medarbetare och våra kunder.

På IKEA strävar vi efter en arbetsmiljö som präglas av mångfald och inkludering där alla medarbetare alltid kan vara sig själva. Hänsyn till människor liksom mångfald och inkludering ingår i våra värderingar och i vår vision. Vi tror på att skapa en arbetsmiljö där alla medarbetare känner sig välkomna respekterade och uppskattade oavsett vilka de är eller var de kommer ifrån. Detta innebär att vi skapar arbetssätt för att jobba tillsammans på ett inkluderande sätt varje dag. Det handlar om att göra det bästa av våra olikheter och inse att inkludering är allas ansvar.

På samma sätt vill vi att alla kunder ska känna sig välkomna hos oss, både i varuhus och online, genom hela kundresan. Vi har en mångfald av kunder och vill möta dem på ett rättvist och likvärdigt sätt oavsett bakgrund, språk etc.

HUR ARBETAR IKEA MED HÅLLBAR UTVECKLING?

HUR ARBETAR IKEA MED HÅLLBAR UTVECKLING IDAG?

En positiv påverkan på människor och vår planet

IKEA har stora ambitioner fram till 2030. Tillsammans med medarbetare, kunder och samarbetspartners runt om i världen tar vi itu med klimatförändringar, ohållbar konsumtion och bristande jämlikhet. Om vi ska göra planeten till en hälsosam plats för kommande generationer behöver vi effektiva, organiserade och innovativa åtgärder. På IKEA har vi en unik position för att kunna driva olika klimatinitiativ och utveckla hållbara lösningar som bidrar till att lösa några av de många utmaningar som världen står inför i dag.

Våra tre stora fokusområden är:

1. Hälsosam och hållbar livsstil där vi vill inspirera och hjälpa mer än 1 miljard människor att få ett bättre liv inom gränserna för vår planet.
2. Cirkulär och klimatpositiv. Bli klimatpositiva och återvinna resurser samtidigt som IKEA-verksamheten växer.
3. Rättvis och jämställd. Skapa en positiv social påverkan för alla inom hela IKEA värdekedjan.

Några exempel på hur vi arbetar för att nå våra mål

- Ge IKEA möbler ett andra liv
- Introducera mer bra mat som är bra för planeten
- Sikta på att till 100% drivas av förnybar energi inom hela IKEA värdekedjan
- Erbjuder utsläppsfria hemleveranser överallt
- Ge stöd till människor på flykt runt om i världen
- Jobba med sociala entreprenörer

- Främja jämn könsfördelning och lika lön
- Spegla vårt närsamhälle genom våra medarbetare

EXEMPEL PÅ HUR VI JOBBAR MED MÅNGFALD OCH INKLUDERING

- IKEA jobbar idag mycket med utbildning av chefer, medarbetare och rekryterare för att skapa en än mer inkluderande rekryteringsprocess och arbetsplats. Det handlar om att höja kunskapen ytterligare kring olika människors förutsättningar för att kunna komma till sin rätt hos oss.
- IKEA har tydliga mål såsom att vi ska ha jämställda arbetslag i hela organisationen med lika stor andel män som kvinnor.
- IKEA jobbar för hbtq+inkludering och stödjer hbtq+-medarbetares rätt att vara sig själva (homo, bi- och transpersoner + alla andra sexuella läggningar och könsidentiteter). Målet är att skapa en helt inkluderande arbetsmiljö och lika möjligheter för alla, för att på så sätt bidra till en positiv förändring inom alla våra verksamhetsområden och i samhället i stort. Som ett exempel på en konkret insats inom området har IKEA sedan 2019 sålt mer än 3,5 miljoner regnbågsmönstrade kassar i 26 länder, där en del av intäkterna går till olika hbtq+-organisationer. I Sverige resulterade det tex. i en donation på 1,3 miljoner kronor till UNHCR's arbete för hbtq+flyktingar och asylsökande under 2021.

HUR ARBETAR IKEA MED HÅLLBAR UTVECKLING?

- IKEA jobbar med sociala entreprenörer för att skapa en bättre vardag i de samhällen där vi verkar. Vi använder företagandet som ett sätt att tackla sociala och miljömässiga utmaningar, som att minska fattigdomen och stärka kvinnors egenmakt. Sedan starten 2012 har IKEA etablerat flera pågående samarbeten med sociala entreprenörer som sysselsätter lokala hantverkare i utsatta samhällen över hela världen. De sociala företag IKEA samarbetar med är främst självhjälpsgrupper och kvinnoägda kooperativ. Med en acceptabel försörjning kan de både vinna respekt och skapa en bättre framtid för sina familjer. De produkter som tillverkas säljs sedan som tillfälliga kollektioner säljs på IKEA varuhus i utvalda länder.

VILKA UTMANINGAR SER VI KOPPLAT TILL VÅRT HÅLLBARHETSARBETE?

Att arbeta med frågor kring mångfald och inkludering är en resa där vi ständigt lär oss nya saker. För 20 år sedan var jämställdhet mellan män och kvinnor det stora fokuset och där har vi kommit långt. Nu arbetar vi aktivt med mångfald i alla dess dimensioner, såsom utländsk bakgrund, funktionsvariation, könsidentitet, sexuell läggning med målet att alla ska känna sig accepterade, respekterade och inkluderade.

En utmaning som vi och många andra har är hur vi kan mäta mångfald och förbättring inom tex rekrytering när vi enligt lag inte kan registrera, mäta eller kvotera människor utifrån dessa kategorier. Vår linje är att arbeta proaktivt med att skapa ett ännu mer öppet och tryggt arbetsklimat och att kommunicera vår inställning till allas lika värde både internt och externt.

Vi har dessutom anonyma medarbetarundersökningar som kan ge oss en indikation på vad vi behöver jobba ännu mer proaktivt med.

VIDARE LÄSNING:

- [IKEAs hemsida](#)
- [IKEAs Hållbarhetsarbete](#)
- [IKEA Second hand](#)
- [People & planet, positivity - IKEAs hållbarhetsstrategi](#)
- [Diversity and Inclusion | World Economic Forum](#)
- [Film från IKEA om socialt entreprenörskap.](#)

OM TEMAT

REKRYTERING

Ojämlika samhällen anses av många skapa instabilitet som kan leda till konflikter, medan demokratiska och jämlika samhällen är mer stabila och kan ge ekonomisk tillväxt. Det finns forskning som bygger sin argumentation både för och emot detta. Arbetsplatser präglade av mångfald och inkludering är därför ett fokusområde för till exempel World Economic Forum.

I Sverige står det i vår grundlag att alla är lika mycket värda. För att säkerställa detta finns speciallagstiftning som Diskrimineringslagen. Av dess första kapitel paragraf 1 framgår att lagen har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Av 1 § andra kapitlet framgår att en arbetsgivare inte får diskriminera den som hos arbetsgivaren

1. är arbetstagare,
2. gör en förfrågan om eller söker arbete,
3. söker eller fullgör praktik, eller
4. står till förfogande för att utföra eller utför arbete som inhyrd eller inlånad arbetskraft.

Vad som menas med diskriminering framgår i första kapitlet, den kan både vara direkt och indirekt.(1) Förutom att det är förbjudet att diskriminera någon, så har många företag och organisationer också fått ökad kunskap om att de går miste om utveckling genom att vara alltför begränsade i sin rekrytering.

Många företag i Sverige och globalt har därför strategier för att skapa en större mångfald på arbetsplatsen liksom att öka känslan av inkludering bland de anställda. Anledningarna till detta är flera. En är att arbetsplatser präglade av mångfald och inkludering enligt forskning är mer kreativa och effektiva. En annan är att kunna förstå och möta sina kunders olika behov på bästa sätt. En strategi är då att personalen speglar det omgivande samhället och på så sätt har kunskap om kundens olika behov och kan möta fler kunders behov bättre, vilket kan leda till tillväxt för företaget.

För många branscher och företag kan det dock vara en utmaning att bryta mönster och traditioner och att frångå tidigare föreställningar om vad som krävs för att göra ett bra jobb. En gammal sådan föreställning är till exempel att kvinnor är bättre på omvårdnad och därför passar bättre att arbeta inom vården eller med barn eller att män är mycket starkare än kvinnor och därför mer lämpade för mer fysiskt tunga arbeten såsom inom byggindustrin.(2)

SAMARBETSPARTNERS

Alla kan inte göra allt men tillsammans kan man göra större skillnad. Många organisationer och företag samarbetar därför för att tillsammans kunna bidra till en positiv samhällsutveckling. Tillsammans kan man dra fördelar av varandras olika kunskapsområden och samarbetet ska syfta till att samtliga parter kommer närmare sina mål.

OM MÅL 5: JÄMSTÄLLDHET

5 JÄMSTÄLLDHET

GLOBALA MÅL SOM VI I DETTA CASE ARBETAR AKTIVT FÖR ATT UPPNÅ:

Med hjälp av Agenda 2030 och de globala målen vill man skapa hållbar utveckling. Det betyder att vi måste leva på ett sätt idag som gör att generationer som kommer ska kunna ha samma möjligheter som vi. I september 2015 bestämde FN att Agenda 2030 blir verklighet genom att ta fram de 17 globala målen och de 169 delmålen. Alla mål är viktiga för att skapa hållbar utveckling. Flera mål är kopplade till och påverkar varandra. I detta case fokuserar vi på tre av de Globala målen - Mål 5, 10 och 16. Vi börjar med att prata om målet för jämställdhet.

Jämställdhet mellan kvinnor och män är en förutsättning för en hållbar och fredlig utveckling. Jämställdhet handlar om en rättvis fördelning av makt, inflytande och resurser. Alla former av våld, diskriminering och skadliga sedvänjor mot kvinnor och flickor drabbar såväl individen som hela samhället. Det har bevisats om och om igen att politisk, ekonomisk och social jämlikhet mellan kvinnor och män bidrar till alla dimensioner av hållbar utveckling.

5.1 UTROTA DISKRIMINERING AV KVINNOR OCH FLICKOR

Avskaffa alla former av diskriminering av alla kvinnor och flickor överallt.

5.4 VÄRDESÄTT OBETALT OMSORGSARBETE OCH FRÄMJA DELAT ANSVAR I HUSHÅLLET

Erkänna och värdesätta obetalt omsorgs- och hushållsarbete genom att tillhandahålla offentliga tjänster, infrastruktur och socialt skydd samt genom att främja delat ansvar inom hushållet och familjen, i enlighet med vad som är nationellt lämpligt.

5.2 UTROTA VÅLD MOT OCH UTNYTTJANDE AV KVINNOR OCH FLICKOR

Avskaffa alla former av våld mot alla kvinnor och flickor i det offentliga och privata rummet, inklusive människohandel, sexuellt utnyttjande och andra typer av exploatering.

5.5 SÄKERSTÄLL FULLT DELTAGANDE FÖR KVINNOR I LEDARSKAP OCH BESLUTFATTANDE

Tillförsäkra kvinnor fullt och faktiskt deltagande och lika möjligheter till ledarskap på alla beslutsnivåer i det politiska, ekonomiska och offentliga livet.

OM MÅL 10: MINSKAD OJÄMLIKHET

GLOBALA MÅL SOM VI I DETTA CASE ARBETAR AKTIVT FÖR ATT UPPNÅ:

Grunden för ett hållbart samhälle är en rättvis fördelning av resurser och såväl ekonomiskt, socialt och politiskt inflytande i samhället. Globala målens ledord är Leave No One Behind och mål 10 belyser vikten av att verka för ett samhälle där ingen lämnas utanför i utvecklingen.

Ett jämlikt samhälle bygger på principen om allas lika rättigheter och möjligheter oberoende av t.ex. kön, etnicitet, religion, funktionsvariation, ålder och annan ställning. Även om många länder har haft en positiv ekonomisk utveckling med minskad fattigdom under de senaste decennierna, så har klyftorna ökat både inom och mellan länder. Jämlikhet minskar risken för konflikter och främjar alla människors möjlighet att delta i och påverka samhällsutvecklingen.

10.1 MINSKA INKOMSTKLYFTORNA

Till 2030 successivt uppnå och upprätthålla en inkomstillväxt högre än det nationella genomsnittet för de 40 procent av befolkningen som har lägst inkomst.

10.3 SÄKERSTÄLL LIKA RÄTTIGHETER FÖR ALLA OCH UTROTA DISKRIMINERING

Säkerställa lika möjligheter och minska förekomsten av ojämlika utfall, bland annat genom att avskaffa diskriminerande lagstiftning, politik och praxis och främja lagstiftning, politik och åtgärder av lämpligt slag i detta hänseende.

10.2 FRÄMJA SOCIAL, EKONOMISK OCH POLITISK INKLUDERING

Till 2030 möjliggöra och verka för att alla människor, oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning, ras, etnicitet, ursprung, religion eller ekonomisk eller annan ställning, blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet.

10.B UPPMUNTRA UTVECKLINGSBISTÅND OCH INVESTERINGAR I DE MINST UTVECKLADE LÄNDERNA

Uppmuntra offentligt utvecklingsbistånd och finansiella flöden, inklusive utländska direktinvesteringar, till de stater där behovet är som störst, i synnerhet de minst utvecklade länderna, afrikanska länder, små önationer under utveckling samt kustlösa utvecklingsländer, i enlighet med deras nationella planer och program.

OM MÅL 16: FREDLIGA & INKLUDERANDE SAMHÄLLEN

GLOBALA MÅL SOM VI I DETTA CASE ARBETAR AKTIVT FÖR ATT UPPNÅ:

Fredliga samhällen och frihet från våld utgör både ett mål och ett medel för hållbar utveckling. Inkluderande, ansvarsfulla och rättvisa institutioner är grunden för en god samhällsstyrning fri från konflikter, korruption och våld. Alla människor är lika inför lagen och ska ha lika tillgång till rättvisa och möjligheter att utöva inflytande och ansvarsutkrävande över beslutsfattande.

Inga varaktiga framsteg kan nås i en kontext präglad av konflikt och våld. Våld innebär inte bara mänskligt lidande, det raserar också grunden för samhällets ekonomiska, miljömässiga och sociala utveckling. De länder som är drabbade av krig och utdragna konflikter är de länder som har svårast att lyfta sin befolkning ur fattigdom. Att stärka rättsstatsprincipen och främja mänskliga rättigheter är nyckeln till fredliga, inkluderande och hållbara samhällen.

16.3 FRÄMJA RÄTTSSÄKERHET OCH SÄKERSTÄLL TILLGÅNG TILL RÄTTVISA

Främja rättssäkerheten på nationell och internationell nivå samt säkerställa lika tillgång till rättvisa för alla.

16.7 SÄKERSTÄLL ETT LYHÖRT, INKLUDERANDE OCH REPRESENTATIVT BESLUTFATTANDE

Säkerställa ett lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer.

16.5 BEKÄMPA KORRUPTION OCH MUTOR

Väsentligt minska alla former av korruption och mutor.

16.B FRÄMJA OCH VERKSTÄLL ICKE-DISKRIMINERANDE POLITIK OCH LAGSTIFTNING

Verka för och genomdriva icke-diskriminerande lagstiftning och politik för en hållbar utveckling.

16.6 BYGG EFFEKTIVA, TILLFÖRLITLIGA OCH TRANSPARENTA INSTITUTIONER

Bygga upp effektiva och transparenta institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

KÄLLFÖRTECKNING

SID. 5

1. Diskrimineringslag (2008:567) Svensk författningssamling
2008:2008:567 t.o.m. SFS 2022:848 - Riksdagen
2. En arbetsplats för fler - MFD